

**Kalatalouskonsulentti  
Jussi Pennanen  
Hämeen läänin maatalouskeskus**

## Kalamiehet ry, tarkoitus ja jäsenistö

Kalatalousalan toimihenkilöt kävivät kesällä 1937 opintomatalla Perämeren ja Petsamon kalastuspaikoilla. Tällä matkalla heräsi ajatus perustaa oma yhdistys. Alkukokous pidettiin Ivalossa 5.7.1937 ja yhdistyksen nimeksi hyväksyttiin Kalamiehet ry.

Alusta alkaen oli yhdistyksen tarkoituksena olla kalatalouskoulun suorittaneiden tai vastaavien alan toimihenkilöiden yhdyssiteenä, valvoa ammattikunnan etua sekä edistää jäsenten jatkokoulutusta. Viimeksi mainitulla toiminnalla onkin sittemmin ollut erittäin merkittävä vaikutus.

Talvi- ja jatkosota keskeyttivät toiminnan. Uudella innolla aloitettiin 9.4.1945 Porissa pidetyn kokouksen jälkeen.

**Jatkokoulutus** käynnistyi luentopäivillä Helsingissä 1946 ja 1947 sekä Hämeenlinnassa 1948. Saarijärven Tarvaalassa oli jo kymmenpäiväiset kurssit 1950. Lohtajan Ohtakarin kurseista 1953 vastasivat jo suurelta osin kenttämiehet.

Tästä alkaen on jatkokoulutus-kurseja järjestetty keskeytyksittä joka vuosi ja viimeiset tämän vuoden syyskuussa Kuopiossa. Kurssilaisten määrä oli aluksi n. 40—50 ja nykyisin 100—120. Ohjelma ja kurssipaikat ovat vaihdelleet. Teemaksi on kuitenkin aina otettu joku pääaine eli milloin merikalastus, sisävesikalastus, kalanviljely jne., mutta aina on jouduttu käsittelemään myös koko alaa käsitteleviä kysymyksiä. Aivan omina erikoiskurseinaan mainittakoon kalanjalostuskurssit, järvitutkimuskurssit, vesikemian kurssit ja tutkimusalan Arandalla tehdyt troolaukset ym.

Yksittäisiä erikoisaiheita on myös käsitelty ja vieraana on ollut ulkomaisia asiantuntijoita. Vuoden 1964 kurseilla esitelmöi prof. Salo Yhdysvaltain kalanviljelystä. Ruotsalainen



Kalamiehet r.y:n retkeilyillä on kotimaisten kohteiden lisäksi tutustuttu mm.



Kirjolohilaitoksen tuloveden hapetukseen Tanskassa.



Borperilahden tammukkapuron tyhjentämiseen Sankokalastuksella.



Münderna kaupungin karppilammikoihin, joiden kautta virtaa puhdistettu Jatesen.



Sveitsiläisen tammukkapuron kalan nousua helpottaviin rakennuksiin.

asiantuntija puolestaan esitteli 1965 kalamiehille täpläravun. Saarijärven Tarvaalassa 1966 puolestaan tanskalaiset kertoivat kalasairauksista.

Opintomatkat ulkomaille olivat alkuvaiheessa antoisia. Jäsenmäärän kasvaessa on tästä ollut valitettavasti luovuttava. Vuoden 1952 matkalla Ruotsiin ja Tanskaan olivat kohteina mm. kalastus, kalakauppa, pyydysrakenteet, jätevesien puhdistus, tutkimus- ja koetointia ym.

Vuonna 1959 käytiin suuremmalla joukolla Ruotsin ja Tanskan lisäksi myös Länsi-Saksassa, Itävallassa ja Sveitsissä. Kohteena oli erityisesti kalanviljely ja mikä merkittävää erityisesti kirjoloihen viljely kahdessa johtavassa maassa Tanskassa ja Länsi-Saksassa. Tästä opintomatka on vedettävissä suora viiva nykyiseen kirjoloihen viljelyyn. Olihan mukana henkilöitä, jotka sittemmin ovat olleet asiaa eteenpäin viemässä ja jopa uranuurtajia.

Mainittakoon tässä, että kirjolohta oli istutustarkoituksessa viljelty jo 1900-luvun alussa Ruununmyllyn kalanviljelylaitoksella Hämeenlinnassa ja annoskalamielessä jo tätä ennen Ilamon laitoksella Aulangon lähellä. Ruokintaan käytettiin kuuleman mukaan kuolleita ajurihevosia.

Vuosikymmenten aikana kalamiehet ry. on ollut viemässä eteenpäin monia kalataloutta koskevia asioita ja on ollut näissä useasti myös aloitteentekijänä. Puheenjohtajina ovat vaikuttaneet konsulentti Kalle Hinkkanen, kalastusneuvos Reino Kanerva, kalastusneuvos Tauno Kaartotie, professori Reino Ryhänen ja nykyisin ylitarkastaja Harri Dahlström. Alusta alkaen ovat alan viranomaiset olleet mukana yhdistyksen työssä.

**Jäsenistön** valtaosan muodostivat aluksi neuvojat ja mestarit. Tuolloin valtio ja maakunnalliset järjestöt omistivat kalanviljelylaitokset. Lisäksi oli velvoitehoitolaitoksia. Yksityisiä laitoksia ei ollut. Sittemmin työpaikkoja on tullut eri aloilta lisää ja samoin on myös akateemisten osuus kasvanut. Jäsenmäärä oli v. 1963 115 ja vuoden 1981 lopussa 315 joista toimissa olevia 303. Nämä jakaantuivat pääryhmittäin seuraavasti:

|                               |     |
|-------------------------------|-----|
| — Kalastus- ja kenttämestarit | 174 |
| — Akateemiset                 | 68  |
| — Kalatalousneuvojat          | 61  |
|                               | 303 |

|  |     |   |        |
|--|-----|---|--------|
| Kalastus- ja kenttämestareiden jako toimipaikkoin: |     | Toimipaikkojen jakautuminen työnantajittain:                        |        |
| — Riista- ja kalatalouden Tutkimuslaitos           | 54  | 1. Kalatalouden Keskusliitto  | 72     |
| — Yksityiset työnantajat                           | 44  | 2. Riista- ja kalatalouden Tutkimuslaitos                           | 64     |
| — Neuvontajärjestöt                                | 14  | 3. Yksityiset työnantajat   | 44     |
| — Vesihallitus                                     | 13  | 4. Vesihallitus   | 29     |
| — Yliopistot ja koulut                             | 10  | 5. Yliopistot ja koulut   | 18     |
| — Kalakauppa ja kalanjalostus                      | 9   | 6. Kalakauppa ja jalostus   | 9      |
| — Konsulttitoimistot                               | 4   | 7. Maa- ja metsätalousministeriö                                    | 7      |
| — Kalastajat                                       | 4   | 8. Konsulttitoimistot   | 7      |
| — Metsähallitus                                    | 3   | 9. Kaupungit ja kunnat  | 7      |
| — Kaupungit ja kunnat                              | 2   | 10. Suomen Kalmiemen Keskusliitto                                   | 6      |
| — Muut   | 17  | 11. Metsähallitus   | 5      |
|  | 174 | 12. Kalastajat  | 4      |
|  |     | 13. Suomen Metsästäjä- ja Kalastajaliitto                           | 3      |
|  |     | 14. Muut  | 28     |
|  |     |   | 303    |
| Akateemisten jakautuminen:                         |     | Kalastus- ja kenttämestareiden osuus toimesta olevista on n. 57,5 % |        |
| — Vesihallitus                                     | 16  | Akateemisten n. 22,5 %  |        |
| — Neuvontajärjestöt                                | 11  | Neuvojien 20,0 %  |        |
| — RKTL   | 10  |   |        |
| — Yliopistot ja koulut                             | 8   |   |        |
| — Maa- ja metsätalousministeriö                    | 7   |   |        |
| — Konsulttitoimistot                               | 3   |   |        |
| — Metsähallitus                                    | 2   |   |        |
| — Muut   | 11  |   |        |
|  | 68  |   |        |
| Neuvojien jakautuminen:                            |     | Vuoden 1974 osuudet olivat seuraavat:                               |        |
| — Kalatalouden Keskusliitto                        | 48  | Mestarit  | 52,0 % |
| — Suomen Kalmiemen Keskusliitto                    | 5   | Neuvojat  | 28,0 % |
| — Suomen Metsästäjä- ja Kalastajaliitto            | 3   | Akateemiset   | 17,5 % |
| — Kaupungit ja kunnat                              | 5   | Muut  | 2,5 %  |
|  | 61  |   |        |

Sekä mestareiden että akateemisten osuuden nousu on tapahtunut samassa suhteessa eli 5 %.

Neuvojien osalta on kehitys sen sijaan mennyt taaksepäin n. 8 %. Kalastus- ja kenttämestareita oli tällöin kalanviljelylaitosten palveluksessa n. 110. Laitosmestareiden osuus tulee huomattavasti kasvamaan siten kun vireillä olevat laitoshankkeet toteutuvat. Kasvava ala tulee ilmeisesti olemaan myös kalanjalostus ja pyydystekniikka.

Kalamiehet ry on suurin tämän alan yhdistys, joka käsittää kaikki kalatalousalan toimintahaarat ja erilaisen koulutuksen saaneet henkilöt. Tällaista yhteistoimintaa ei voi liiaksi korostaa. Vuosittaisen jatkokoulutuksen merkitys ei ole vain virallisessa ohjelmassa vaan sen ulkopuolella käydyt keskustelut ja joskus kiivaatkin väittelyt ovat antaneet osanottajille sellaista tietoa ja alan näkemystä mitä mistään muualta ei ole saatavissa.